

ENERGITILSYNET

**Energitilsynets praksisnotat om
regulering af forsyningspligtige naturgasselskaber**

Godkendt af Energitilsynet den 28. februar 2012

1. Baggrund og formål	s.3
2. Hvem er omfattet af forsyningspligtig naturgas?.....	s.3
3. Lovkrav	s.4
3.1. Lovkrav til Energitilsynet	s.4
3.1.1. Godkendelse af prissætningsmetoder, leveringsvilkår og realiseret overskud	
3.1.2. Oprettelse af prisregister	
3.1.3. Sikring af gennemsigtighed omkring priser og vilkår	
3.1.4. Godkendelse af åbningsbalancer	
3.2. Lovkrav til forsyningspligtige naturgasselskaber	s.5
3.2.1. Forsyningspligtproduktet	
3.2.2. Leverance og leveringsvilkår	
3.2.3. Aftaler med andre selskaber	
3.2.4. Priser og indkalkuleret overskud	
3.2.5. Juridisk og regnskabsmæssig adskillelse	
3.2.6. Åbningsbalance	
4. Principper og udgangspunkt for regulering	s.8
5. Vurdering af prissætningsmetoder og leveringsvilkår	s.9
5.1. Afgrænsning af forsyningspligtproduktet	s.9
5.2. Kundekategorier	s.10
5.3. Priskomponenter og prisdifferentiering	s.10
5.4. Leveringsvilkår.....	s.10
6. Reguleringsmodel	s. 11
6.1. Godkendelse af aftaler med koncernforbundne og andre selskaber.....	s.12
6.2. Godkendelse af aftaler om gasindkøb	s.13
6.2.1. Energitilsynets reference for gasindkøb til markedspriser	
6.3. Efterregulering af realiseret overskud	s.16
6.3.1. Udgangspunkt for et rimeligt overskud	
6.3.2. Benchmark af gasindkøb	
6.3.3. Benchmark af driftsomkostninger	
6.3.4. Den konkrete vurdering	
7. Godkendelse af åbningsbalancer	s.21
8. Anmeldelse og offentliggørelse af priser og vilkår	s.22
8.1. Anmeldelser	s.22
8.2. Offentliggørelse af priser og vilkår	s.23
9. Sanktioner og klageadgang	s.23

BILAG 1

1. Baggrund og formål

Den 1. januar 2004 trådte den fulde markedsåbning af naturgasforsyningsmarkedet i kraft. Fra dette tidspunkt har alle naturgasforbrugere haft mulighed for frit at vælge leverandør. Imidlertid er det ikke forudsat i lovgivningen, at alle benytter sig af dette valg. Derfor indeholder Naturgasforsyningsloven en række bestemmelser, der har til hensigt at sikre gasleverancer til rimelige priser og på rimelige vilkår til de forbrugere, der ikke selv har valgt deres gasleverandør på det åbne marked.

Gasleverancer til forbrugere, der ikke har valgt deres gasleverandør på det åbne marked, varetages af naturgasselskaber med forsyningspligtbevilling. Dvs. af selskaber, der har modtaget bevilling til forsyning af ikke-markedsaktive forbrugere i et nærmere afgrænset område. Disse selskaber reguleres af Energitilsynet.

Formålet med dette praksisnotat er at informere naturgasforbrugere og forsyningspligtige naturgasselskaber dels om Naturgasforsyningslovens regler om forsyningspligtige naturgasaktiviteter, dels om Energitilsynets udgangspunkt og principper for reguleringen af forsyningspligtige selskaber.

Det skal understreges, at dette praksisnotat ikke kan betragtes som værende udtømmende i forhold til alle Naturgasforsyningslovens relevante bestemmelser vedr. forsyningspligtige naturgasaktiviteter, hvorfor praksisnotatet ikke kan stå alene som grundlag for reguleringen af forsyningspligtige naturgasselskaber.

Det skal tillige understreges, at det anførte i praksisnotatet om Energitilsynets administration af Naturgasforsyningslovens regler om regulering af forsyningspligtige virksomheder, kun kan anses som udgangspunktet for reguleringen af selskaberne, idet der i hvert enkelt tilfælde vil blive foretaget en konkret vurdering.

I det følgende benyttes forkortelsen NGFL, når der henvises til Naturgasforsyningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 996 af 13. oktober 2011 af lov om naturgasforsyning.

2. Hvem er omfattet af forsyningspligtig naturgas?

Fra 1. januar 2004 har alle forbrugere, der er eller bliver tilsluttet naturgasforsyningsnettet, haft mulighed for frit at vælge naturgasleverandør. Hvis man ikke benytter denne mulighed, har man ret til mod betaling at blive forsynet med naturgas på faste vilkår (se afsnit 5.1.) fra det naturgasselskab, der i det pågældende område har bevilling til forsyningspligtig virksomhed¹ (NGFL § 7, stk. 2; § 24; § 26, stk. 1).

1. Bevilling til forsyningspligtig virksomhed i et nærmere afgrænset område meddeles af klima-, energi- og bygningsministeren for en periode på mindst 5 år i henhold til bl.a. NGFL §§ 24-33.

Denne forsyningsret gælder dog ikke forbrugere, som gør brug af muligheden for frit at vælge leverandør (NGFL § 7, stk. 3). Et naturgasselskabs forsyningspligt omfatter således alene forsyning til forbrugere, der har, men ikke gør brug af retten til frit at vælge naturgasleverandør samt til forbrugere, hvis leveringsaftale med anden leverandør ophører (NGFL § 7, stk. 4; § 26, stk. 2).

Det bevillingshavende distributionsselskab skal i fornødent omfang tilslutte forbrugere omfattet af forsyningspligten (NGFL § 14, stk. 1, nr. 1), samt hurtigst muligt give underretning til det forsyningspligtige naturgasselskab, hvis en forbruger står uden leverandør (NGFL § 45a, stk. 3).

3. Lovkrav

I det følgende beskrives de krav, der fremgår af NGFL, henholdsvis til Energitilsynets og til forsyningspligtige naturgasselskabers virke.

3.1. Lovkrav til Energitilsynet

Energitilsynet har bl.a. til opgave gennem effektivitetsfremmende regulering at understøtte lovens formål i relation til at sikre effektiv anvendelse af økonomiske ressourcer under iagttagelse af hensynet til forbrugerbeskyttelse. Forsyningspligtige naturgasselskaber underlægges efter NGFL en effektivitetsfremmende regulering, ligesom det har været tilfældet for de forsyningspligtige elselskaber indtil udgangen af 2004.

NGFL indeholder en række specifikke krav til tilsynet med forsyningspligtige naturgasselskaber, herunder godkendelse af priser og vilkår (opsigelse og genindtrædelse mv.), oprettelse af prisregister, sikring af gennemsigtighed omkring priser og vilkår, samt godkendelse af forsyningspligtige naturgasselskabers åbningsbalancer. Disse krav og opgaver beskrives nærmere i det følgende.

3.1.1. Godkendelse af prissætningsmetoder, leveringsvilkår og realiseret overskud

I flg. NGFL § 37b, stk. 2 skal Energitilsynet godkende forsyningspligtige naturgasselskabers prifsættelse efter anmeldelse. Dvs. Energitilsynet skal føre kontrol med de anvendte prissætningsmetoder, de faktisk fastsatte forbrugerpriser, vilkårene for levering samt de af selskaberne realiserede overskud ud fra de regler, der gælder for forsyningspligtige naturgasselskabers prifsættelse i medfør af NGFL bestemmelser, jf. afsnit 3.2. nedenfor, og på baggrund af oplysninger anmeldt af de forsyningspligtige naturgasselskaber til Energitilsynet, jf. afsnit 8. nedenfor. Finder Energitilsynet, at prifsættelsen er i uoverensstemmelse med NGFL bestemmelser, kan der i flg. NGFL § 41, stk. 1 og § 47b gives påbud om ændring af priser og/eller vilkår.

3.1.2. Oprettelse af prisregister

I flg. NGFL § 42a, stk. 1 skal Energitilsynet oprette et offentligt tilgængeligt register over anmeldte priser, vilkår mv. Som udgangspunkt er anmeldelser fra de forsyningspligtige naturgasselskaber offentlige. Dog kan Energitilsynet træffe beslutning om, at anmeldelser, eller dele heraf, ikke offentliggøres, hvis væsentlige hensyn taler herimod (NGFL § 42a, stk. 2). Energitilsynet vil offentliggøre forsyningspligtpriser samt øvrige anmeldte tariffer og afgifter ifm. naturgasleverancer på tilsynets hjemmeside, www.energitilsynet.dk.

3.1.3. Sikring af gennemsigtighed omkring priser og vilkår

I flg. NGFL § 42a, stk. 4 skal Energitilsynet tage fornødne skridt til at sikre gennemsigtighed omkring priser, rabatter og vilkår, herunder hvorledes disse forhold offentliggøres af forsyningspligtige naturgasselskaber. Energitilsynet har i bekendtgørelse nr. 771 af 8. august 2005 fastsat rammerne for naturgasselskabernes offentliggørelse af priser, tariffer, rabatter og vilkår.

Gældende priser på såvel forsyningspligtprodukter som på øvrige produkter, der tilbydes på naturgasmarkedet, skal således fremgå af gasprisguiden, www.gasprisguiden.dk.

3.1.4. Godkendelse af åbningsbalancer

I flg. NGFL § 60a, stk. 2 samt § 61, stk. 3 skal Energitilsynet godkende åbningsbalancerne pr. 1. januar 2003 for de forsyningspligtige naturgasselskaber. Dette krav skal ses i sammenhæng med kravet til selskabsmæssig adskillelse, som følger af NGFL § 28a, stk. 1, der omtales nærmere i afsnit 3.2.5. nedenfor. Den selskabsmæssige adskillelse er for alle naturgasselskaber gennemført med virkning fra 1. januar 2003.

3.2. Lovkrav til forsyningspligtige naturgasselskaber

Det følger af NGFL, at forsyningspligtige naturgasselskaber skal agere omkostningseffektivt og tilbyde levering af naturgas til faste priser og vilkår.

Endvidere indeholder NGFL en række specielle bestemmelser, der dels definerer rammerne for forsyningspligtproduktet, dels fastsætter krav til forsyningspligtige naturgasselskabers leverancer og leveringsvilkår, aftaler med andre selskaber, priser og realiseret overskud, juridiske og regnskabsmæssige adskillelse, samt åbningsbalancer. Disse regler gennemgås i det følgende.

3.2.1. Forsyningspligtproduktet

Forsyningspligtproduktet omfatter, jf. NGFL § 24, stk. 2, forsyning af naturgas til forbrugere i et nærmere afgrænset område, der er omfattet af forsyningspligten efter NGFL § 7.

3.2.2. Leverance og leveringsvilkår

I flg. NGFL § 7, stk. 5 skal forsyningspligtige naturgasselskaber stille deres ydelser til rådighed for forbrugere omfattet af forsyningspligten på objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende vilkår.

Som nævnt tidligere har naturgasforbrugere i områder udlagt til naturgasforsyning i henhold til Varmeforsyningsloven, samt forbrugere, som er eller bliver tilsluttet naturgasforsyningsnettet, ret til mod betaling at blive forsynet med naturgas på faste vilkår fra det naturgasselskab, der i det pågældende område har bevilling til forsyningspligtig virksomhed (NGFL § 7, stk. 2; § 24, stk. 2; § 26, stk. 1).

Denne ret gælder dog alene forbrugere, som ikke gør brug af muligheden for frit at vælge leverandør samt forbrugere, hvis leveringsaftale med anden leverandør ophører (NGFL § 7; § 26, stk. 1-2). Til sidstnævnte gruppe af forbrugere skal det forsyningspligtige naturgasselskab tilbyde levering, således at disse forbrugere genindtræder i leverancen fra det forsyningspligtige naturgasselskab inden for rimelige frister og på rimelige vilkår (NGFL § 7, stk. 4).

Endvidere skal forbrugere omfattet af forsyningspligten oplyses om, fra hvilket selskab samt under hvilke vilkår leverancen sker, herunder om retten til opsigelse af og genindtrædelse i leveringen fra det forsyningspligtige selskab (NGFL § 26, stk. 3).

Forsyningspligtige selskaber har som udgangspunkt ikke en forpligtelse til at levere naturgas til forbrugere, der ikke betaler herfor (NGFL § 7, stk. 2). Det forsyningspligtige selskab vil på lige fod med gashandelskaber kunne foranledige leverancen stoppet, hvis betalingen udebliver. Selskabet er derimod forpligtet til at levere naturgas til en forbruger, der forudbetaler eller på anden betryggende vis stiller sikkerhed for betalingen af den fremtidige gasleverance.

Med hensyn til øvrige bestemmelser vedr. forbrugervilkår og indholdet af leveringsaftaler mellem forbrugere og selskaber, herunder forhold ved misligholdelse fra forbrugerens side, fastsat i henhold til NGFL § 7a om sikring af forbrugerrettigheder, henvises til Energistyrelsens bekendtgørelse nr. 162 af 23. februar 2011 om forbrugerbeskyttelse i medfør af lov om naturgasforsyning. Denne bekendtgørelse implementerer dele af Gasdirektivet.²

3.2.3. Aftaler med andre selskaber

I flg. NGFL § 28c, stk. 1 skal aftaler (gashandelskontrakter, serviceaftaler mv.), som forsyningspligtige naturgasselskaber indgår med andre selskaber, herunder koncernforbundne selskaber, indgås på markedsvilkår. Alle aftaler skal foreligge i skriftlig form på aftaletidspunktet, jf. NGFL § 28c, stk. 2, hvorefter forsyningspligtige naturgasselskaber

2. Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2009/73/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas og ophævelse af direktiv 2003/55/EF.

desuden er forpligtede til at forelægge tilstrækkelig dokumentation for fastsættelsen af priser og vilkår for væsentlige aftaler på begæring fra Energitilsynet.

Bestemmelserne efter NGFL § 28c skal ses i sammenhæng med kravet om juridisk og regnskabsmæssig adskillelse af bevillingspligtige aktiviteter jf. afsnit 3.2.5. nedenfor, og tilsigter at hindre krydssubsidiering mellem interesseforbundne selskaber. Dvs. tilfælde, hvor koncernforbundne selskaber fordeler fx de dyreste gasindkøbskontrakter til det forsyningspligtige naturgasselskab sammenlignet med de kontrakter, der går til et koncernforbundet handelsselskab eller tilfælde, hvor betalingen for koncernforbundne serviceydelser ikke afspejler markedsvilkår.

Såfremt et forsyningspligtigt naturgasselskab ikke kan fremvise skriftlige aftaler og/eller hvis aftaler er indgået med tilbagevirkende kraft, vil det være vanskeligt for det pågældende selskab at dokumentere overfor Energitilsynet, at aftaler er indgået på markedsvilkår og dermed, at selskabet har udvist effektiv markedsadfærd.

Energitilsynet vil i sin vurdering af, hvorvidt aftaler er indgået på markedsvilkår bl.a. lægge Konkurrencerådets afgørelse af 21. december 2005 til grund.³

3.2.4. Priser og indkalkuleret overskud

I flg. NGFL § 37, stk. 1 skal forsyningspligtige naturgasselskaber fastsætte priser under hensyntagen til selskabernes omkostninger til indkøb af energi, lønninger, tjenesteydelser, administration, vedligeholdelse, andre driftsomkostninger og afskrivninger samt forrentning af kapital, dvs. renter af fremmedkapital samt forrentning af eventuel indskudskapital.

Endvidere skal priser, jf. NGFL § 37, stk. 2, fastsættes efter rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier i forhold til, hvilke omkostninger, de enkelte forbruger kategorier giver anledning til. Det fremgår nærmere af NGFL § 37b, stk. 1, at det overskud forsyningspligtige naturgasselskaber kan indkalkulere i priserne, skal være rimeligt i forhold til omsætningens størrelse og effektiviteten ved indkøb af naturgas og andre omkostninger. Prisfastsættelsen skal således være omkostningsægte, og enhver prisdifferentiering skal derfor være baseret på dokumenterede omkostningsforskelle mellem forbruger kategorier.

3.2.5. Juridisk og regnskabsmæssig adskillelse

I flg. NGFL § 28a kan bevillingspligtige selskaber alene udøve de aktiviteter, der ligger inden for den pågældende bevilling. Andre aktiviteter, herunder andre bevillingspligtige aktiviteter (transmission, distribution og lager), skal udøves i selvstændige selskaber.

Bestemmelsen i § 28a skal ses i forlængelse af reglerne i NGFL § 47, stk. 2, nr. 1-4 om, at naturgasselskaber skal føre separate regnskaber for hver af deres bevillingspligtige aktiviteter samt evt. konsoliderede regnskaber for øvrige naturgasaktiviteter og for ikke-

3. Konkurrencerådets afgørelse af 21. december 2005 vedr. DONG's aftale med HNG/MN af 7. marts 2003.

naturgasrelaterede aktiviteter. Disse separate regnskaber skulle hver især underkastes almindelig revision efter årsregnskabsloven⁴ (NGFL § 47, stk. 3). Bestemmelserne i § 28a og § 47 sigter mod at skabe gennemsigtighed i naturgasselskabers virksomhed med henblik på at modvirke diskrimination og/eller krydssubsidiering mellem selskabets aktiviteter.

Sideordnede aktiviteter, dvs. aktiviteter, der ikke er omfattet af bevillingen kan dog udgøre op til 5 % af et bevillingspligtige selskabs omsætning under forudsætning af, at der føres separate regnskaber for sådanne aktiviteter, jf. bekendtgørelse nr. 976 af 29. november 2002.

3.2.6. Åbningsbalance

Til et forsyningspligtigt naturgasselskab oprettet eller udskilt pr. 1. januar 2003 i forbindelse med den selskabsmæssige adskillelse gennemført efter § 28a skal være henført de aktiver og passiver, der naturligt er knyttet til forsyningspligtaktiviteten (NGFL § 60a, stk. 1). Den resulterende åbningsbalance samt den kapitalopgørelse, der ligger til grund for allokeringen af aktiver og passiver til forskellige selskaber, skal godkendes af Energitilsynet, jf. afsnit 7 nedenfor.

4. Principper og udgangspunkt for regulering

Med baggrund i lovkravene i medfør af NGFL beskrevet ovenfor, er det Energitilsynets hensigt fremadrettet at gennemføre reguleringen af forsyningspligtige naturgasselskaber i to principielt uafhængige tempi, således:

1. **Vurdering af prissætningsmetoder og leveringsvilkår**, herunder anvendte prisreferencer og omkostningselementer, der danner grundlag for evt. prisdifferentiering mellem forskellige kundekategorier, samt vilkår for opsigelse af og genindtrædelse i leverance fra forsyningspligtige naturgasselskaber. Denne vurdering ses som et væsentligt middel til sikring af gennemsigtighed, objektivitet og ikke-diskrimination i prissætningsmetoder og vilkår (jf. afsnit 3.1.1., 3.1.3., 3.2.1., 3.2.2. samt NGFL § 7, stk. 4-5; § 24, stk. 2; § 37, stk. 2; § 42a, stk. 3). Vurderingen gennemføres løbende på baggrund af anmeldelser fra selskaberne om ændringer i prissætningsmetoder eller leveringsvilkår, jf. afsnit 5. og 8.1.
2. **Efterregulering af realiseret overskud** ud fra anmeldelser fra de forsyningspligtige naturgasselskaber af faktiske priser, afsætning og realiseret overskud (jf. afsnit 3.1.1., 3.2.3., 3.2.4. og 8.1. samt NGFL §28c, stk. 1; § 37, stk. 1-2; § 37b, stk. 1-2; § 41, stk. 1; §47b). Denne del af reguleringen udgør Energitilsynets efterfølgende kontrol med den faktiske prissætning, og udføres med henblik på at sikre omkostningsægthed og rimelighed i faktisk opkrævede priser og realiseret overskud. Efterreguleringen gennemføres efter regnskabsårets afslutning på baggrund af forsyningspligtige

4. Lovbekendtgørelse nr. 323 af 11. april 2011 af bekendtgørelse af årsregnskabsloven senest ændret ved lov nr. 341 af 27. april 2011.

naturgasselskabers anmeldelser om faktisk salg og priser, kontrakter og aftaler samt udspecificerede resultatopgørelser, jf. afsnit 6. og 8.1. Eventuelle afgørelser truffet ifm. Tilsynets vurdering af prissætningsmetoder og leveringsvilkår (punkt 1) kan ikke danne præcedens for efterreguleringen af realiseret overskud (punkt 2).

Hertil kommer **godkendelse af kapitalopgørelser og åbningsbalancer** (jf. afsnit 3.1.4., 3.2.5., 3.2.6. ovenfor samt NGFL § 28a; § 47, stk. 2; § 60a; § 61). Godkendelsen af åbningsbalancer er en engangsforeteelse, hvorfor denne del af reguleringen er afsluttet, når alle selskaber har opnået godkendelse.

Disse reguleringsområder uddybes i de følgende afsnit.

5. Vurdering af prissætningsmetoder og leveringsvilkår

Energitilsynets vurdering af prissætningsmetoder og leveringsvilkår gennemføres med fokus på gennemsigtighed, objektivitet, ikke-diskrimination samt rimelighed i prissætning og vilkår for forskellige kundekategorier (se specielt afsnit 3.1.1., 3.1.3., 3.2.1. samt 3.2.2. ovenfor).

Vurderingen knytter sig til forsyningspligtige naturgasselskabers grundlag og udgangspunkt for fastsættelsen af priser og vilkår for forsyningspligtproduktet. Det er således ikke de konkrete priser, men måden, hvorpå de fastsættes samt de tilknyttede vilkår, der er i fokus i denne del af reguleringen. Derfor vil denne vurdering alene være aktuel ved ændringer i prissætningsmetoder og/eller leveringsvilkår. Evt. påbud fra Energitilsynet om ændringer i prissætningsmetode og/eller leveringsvilkår meddelt på baggrund af den foretagne vurdering vil ske med hjemmel i NGFL § 41, stk. 1 og § 47b, stk. 1.

5.1. Afgrænsning af forsyningspligtproduktet

Ud fra rammerne for forsyningspligtproduktet beskrevet i afsnit 3.2.1. ovenfor, er det Energitilsynets udgangspunkt, at leveringen indebærer, at salget sker til faste priser og på standardvilkår, herunder evt. standardrabatter som fx mængde- eller sæsonbetingede rabatter, for standarddefinerede kundekategorier og for en forud specificeret periode. Endvidere vurderes en varighed af denne periode på ikke kortere end 30 dage som værende rimeligt i forhold til kravet om forsyning på faste vilkår.

Forsyningspligtige naturgasselskaber kan således ikke indgå eksklusive individuelle kontrakter med forbrugere om levering af naturgas på vilkår, der afviger fra faste standardvilkår.

5.2. Kundekategorier

Standarddefinerede kundekategorier indebærer, at forbrugere kan inddeles i forskellige kategorier efter objektive og rimelige kriterier, fx efter forbrugsstørrelse. Desuden er det nødvendigt i relation til sikringen af gennemsigtighed, at kundekategorier benævnes entydigt og med tydelig reference til de anvendte inddelingskriterier, som i sig selv skal formuleres klart og utvetydigt.

5.3. Priskomponenter og prisdifferentiering

Den samlede forbrugerpris på naturgas består af flere delkomponenter. I den samlede pris indgår således betaling for selve naturgassen (gasprisen), betaling for transmission og lager, betaling for distribution samt betaling af naturgasafgift, CO₂-afgift og moms. Hertil kommer evt. abonnement.

Regler vedr. specificering af naturgasfakturaer fremgår af Energitilsynets bekendtgørelse om naturgasselskabers fakturering og specificering af omkostninger over for modtagere af transport- og energiydelser, jf. BEK nr. 937 af 11/09/2006.

Den konkrete fakturering kan foretages af naturgasdistributionsselskaberne og forsyningspligtselskaberne hver især eller ved samfakturering, jf. bekendtgørelse nr. 691 af 1. juli 2005 om samfakturering af naturgasleverancer.

For så vidt angår reguleringen af forsyningspligtige naturgasselskaber, er de relevante priskomponenter således: gasprisen, evt. indeholdt betaling for transmission og lager samt evt. abonnement. Udover standardrabatter som fx mængde- eller sæsonrabatter, skal enhver differentiering i disse komponenter mellem forskellige kundekategorier være begrundet i dokumenterede omkostningsforskelle mellem kundekategorier.

Det er således Energitilsynets udgangspunkt, at ikke-standardmæssig prisdifferentiering baseret på andet end omkostningsmæssige hensyn, betragtes som værende i strid med NGFL.

Desuden er det som nævnt Energitilsynets vurdering, at de relevante priskomponenter som udgangspunkt skal være faste for en nærmere specificeret periode af en varighed på ikke kortere end 30 dage.

5.4. Leveringsvilkår

Der er efter NGFL § 26 ikke krav om indgåelse af kontrakt mellem forsyningspligtige naturgasleverandører og forbrugere, der modtager forsyningspligtig naturgas. Forsyningspligtforbrugere har imidlertid efter anmodning ret til en kontrakt med forsyningspligtselskabet i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 162 af 23. februar 2011 om forbrugerbeskyttelse i medfør af lov om naturgasforsyning.

Uanset om der indgås kontrakt mellem forsyningspligtforbrugere og deres naturgasleverandører, skal den forsyningspligtige naturgasleverandør overholde kravene til forbrugerbeskyttelse, jf. bekendtgørelse nr. 162 af 23. februar 2011, § 3, stk. 3. Bl.a. må forbrugere ikke afkræves betaling for leverandørskift, ligesom forbrugere med passende varsel skal orienteres om ændringer i priser og vilkår, samt om deres ret til at opsiges leveringen.

6. Reguleringsmodel

I afsnit 6. præsenteres og beskrives den reguleringsmodel, der fra og med reguleringsåret 2012 danner udgangspunkt for efterreguleringen af de forsyningspligtige naturgasselskabers realiserede overskud, jf. Energitilsynets afgørelse af 28. februar 2012.

Med efterregulering forstås her forskellen mellem det overskud, som et selskab har realiseret i reguleringsperioden, og det overskud Energitilsynet konkret vurderer som værende rimeligt. Det rimelige overskud kan indkalkuleres i forsyningspligtprisen.

Selskabets rimelige overskud fastsættes under hensyntagen til størrelsen på selskabets omsætning og selskabets effektivitet ved indkøb af naturgas og andre omkostninger sammenholdt med de muligheder, der er for at agere effektivt på markedet. Det forudsættes således, at selskabet agerer effektivt ved køb af naturgas, og at det enkelte selskabs egne omkostninger holdes på et effektivt niveau. Jf. NGFL § 37b, stk. 1 og bemærkninger til § 37b, stk. 1 i lov nr. 481 af 7. juni 2001.

Forsyningspligtprisen fastsættes under hensyntagen til omkostninger til indkøb af energi, lønninger, tjenesteydelser, administration, vedligeholdelse, andre driftsomkostninger og afskrivninger samt forrentning af kapital. Jf. NGFL § 37, stk. 1.

Yderligere gælder der, jf. NGFL § 28c, stk. 1, at aftaler, som bevillingspligtige selskaber indgår med andre selskaber, herunder koncernforbundne selskaber, skal indgås på markedsbestemte vilkår.

I de nedenstående afsnit præciseres Energitilsynets forståelse af ovennævnte bestemmelser og det vurderingsgrundlag, som Energitilsynet i udgangspunktet og under en konkret stillingtagen lægger til grund ved reguleringen af de forsyningspligtige naturgasselskaber. Det skal understreges, at der er tale om et udgangspunkt, og at Energitilsynet ikke er bundet heraf.

Det skal ligeledes understreges, at uanset udfaldet af modelberegningerne vil Energitilsynet foretage en konkret vurdering af det overskud, som er rimeligt i forhold til størrelsen på selskabets omsætning og selskabets effektivitet ved indkøb af naturgas og andre omkostninger sammenholdt med de muligheder, der er for at agere effektivt på markedet. Dette vil danne grundlag for den endelige afgørelse om efterregulering.

Resume af reguleringsmodel

Energitilsynets vurdering og regulering af de forsyningspligtige naturgasselskaber består af to grundstøjer:

1. For det første vil Energitilsynet løbende vurdere, hvorvidt det enkelte forsyningspligtige naturgasselskabs aftaler med koncernforbundne og andre selskaber er indgået på markedsbestemte vilkår, jf. NGFL § 28c, stk. 1. Særligt vil Energitilsynet vurdere, hvorvidt ex ante priserne i en aftale om gasindkøb – dvs. de forventede fremtidige gaspriser under leveringsaftalen i perioden op til tidspunktet for kontraktindgåelse – afspejler markedets prisniveau på gas i en tilsvarende aftale. Vurderingen af aftaler og transaktioner er beskrevet i afsnit 6.1. og 6.2.
2. For det andet vil Energitilsynet foretage en ex post regulering af det forsyningspligtige naturgasselskabs realiserede overskud, jf. § 37b, stk. 1. Til dette opstilles en model, der skal give et objektivi udgangspunkt for efterreguleringen. I modellen beregnes et efterreguleringsbeløb for hvert selskab. Efterreguleringsbeløbet er en funktion af selskabets effektivitet, selskabets realiserede overskud, en rimelig forrentning af selskabets indskudskapital samt værdien af eventuelle transaktioner, der ikke kan godkendes som værende på markedsbestemte vilkår. Energitilsynet betragter modelberegningerne som et udgangspunkt for den endelige efterregulering af det realiserede overskud. For hvert enkelt selskab vil Energitilsynet med afsæt i modelberegningen foretage en konkret vurdering af det overskud, som er rimeligt i forhold til størrelsen på selskabets omsætning og selskabets effektivitet ved indkøb af naturgas og andre omkostninger sammenholdt med de muligheder, der er for at agere effektivt på markedet. Denne efterregulering af det realiserede overskud er beskrevet i afsnit 6.3.

6.1. Godkendelse af aftaler med koncernforbundne og andre selskaber

Aftaler, som bevillingspligtige selskaber indgår med andre selskaber, herunder koncernforbundne selskaber, skal indgås på markedsbestemte vilkår jf. NGFL § 28c, stk. 1.

Forsyningspligtselskabet skal således, når det køber/sælger produkter og ydelser af/til et andet selskab, herunder koncernforbundne selskaber, sikre, at det sker til markedspriser og på markedsvilkår. Yderligere skal forsyningspligtselskabet på begæring fra Energitilsynet være i stand til at forelægge tilstrækkelig dokumentation for, hvordan priser og vilkår for væsentlige aftaler er fastsat jf. NGFL § 28c, stk. 2.

Energitilsynet vil løbende vurdere, hvorvidt transaktioner mellem forsyningspligtselskabet og andre selskaber foregår på markedsbestemte vilkår. Især vil Energitilsynet være opmærksom på eventuel krydssubsidiering mellem koncernforbundne selskaber.

Værdien af transaktioner i aftaler, der ikke kan godkendes som værende indgået på markedsbestemte vilkår, vil blive op- eller nedreguleret til markedsværdi, inden disse evt. medtages i ex post reguleringen af det realiserede overskud. Samtidigt vil den absolutte værdi

af op- eller nedreguleringen blive overført direkte til den endelige værdi af efterreguleringen.⁵ Jf. beskrivelsen af efterreguleringsmodellen i afsnit 6.3.

6.2. Godkendelse af aftaler om gasindkøb

Som beskrevet i afsnit 6.1. vil Energitilsynet løbende vurdere, om transaktioner mellem forsyningspligtselskabet og andre selskaber foregår på markedsbestemte vilkår.

En særlig opmærksomhed vil Energitilsynet rette mod aftaler om levering af naturgas. Hver gang et forsyningspligtselskab indgår en aftale om levering af naturgas, vil Energitilsynet vurdere, om gasindkøbsaftalen er indgået på markedsvilkår og til markedspriser. Energitilsynet vil foretage denne markedsvilkårs-vurdering, uanset om leveringsaftalen er indgået med et koncernforbundet handelselskab eller et ikke-interesseforbundet selskab.

Energitilsynet vil i sin vurdering af, hvorvidt aftaler om levering af naturgas er indgået på markedsvilkår bl.a. lægge Konkurrencerådets afgørelse af 21. december 2005⁶ – herunder Konkurrencestyrelsens betænkeligheder vedrørende anvendelsesbegrænsede priser samt varigheden af en aftale om levering af gas – til grund.

Energitilsynet vil i sin vurdering af, hvorvidt aftaler om levering af naturgas er indgået til markedspris, bero på gasindkøbsaftalens ex ante indkøbspriser – dvs. de forventede fremtidige gaspriser under leveringsaftalen i perioden op til tidspunktet for kontraktindgåelse. Energitilsynet vil således vurdere, hvorvidt gasindkøbsaftalens forventede priser på tidspunktet for kontraktindgåelse inden for et rimeligt interval afspejler markedets prisniveau på gas i en tilsvarende aftale. Markedets prisniveau på gas i en tilsvarende aftale defineres i afsnit 6.2.1.

Boks 1: Energitilsynets vurdering af aftaler om gasindkøb

Energitilsynet kan godkende en gasindkøbsaftale som værende indgået til markedspriser, hvis Energitilsynet vurderer, at gasindkøbsaftalens ex ante priser – dvs. de forventede fremtidige gaspriser under leveringsaftalen i perioden op til tidspunktet for kontraktindgåelse – inden for et rimeligt interval afspejler markedets prisniveau på gas i en tilsvarende aftale.

Det skal bemærkes, at Energitilsynets forståelse af en markedspris således indbefatter et rimeligt interval, inden for hvilket markedsprisen kan variere. Ex ante gasindkøbspriser, der afviger fra dette interval – uagtet at ex ante prisen ligger på et lavere niveau end markedsprisen som under prisdumping – kan derfor ikke godkendes som værende på markedsbestemte vilkår.

5. Der findes to scenarier: A) Det er muligt, at transaktioner findes at være i strid med NGFL § 28c, stk. 1, selvom disse transaktioner ikke indgår som en post/værdi i reguleringsregnskabet. Værdien af op- eller nedreguleringen af disse transaktioner vil blive overført direkte til den endelige værdi af efterreguleringen. B) Værdien af transaktioner som findes at være i strid med NGFL § 28c, stk. 1, og som indgår som en post/værdi i reguleringsregnskabet fx omkostninger til gasindkøb, vil først blive 'neutraliseret' i reguleringsregnskabet og derefter vil op- eller nedreguleringen blive overført direkte til den endelige værdi af efterreguleringen.

6. Se note 3.

6.2.1. Energitilsynets reference for gasindkøb til markedspriser

I det følgende beskrives den metode, som Energitilsynet i udgangspunktet og under en konkret stillingtagen vil lægge til grund i sin vurdering af, hvorvidt en gasindkøbsaftale er indgået til markedspriser.

For det første tages der udgangspunkt i, at et bevillingspligtigt selskab må skønnes at have den fornødne sagkundskab og økonomiske baggrund for at kunne udøve virksomheden på en for samfundet effektiv og økonomisk måde jf. NGFL § 28, stk. 1 og bemærkninger til § 28, stk. 1 i lov nr. 449 af 31. maj 2000.

På denne baggrund forventer Energitilsynet derfor, at det bevillingspligtige selskab – inden indgåelse af en gasindkøbsaftale – har foretaget en professionel afsøgning af det nordvesteuropæiske gas-forwardmarked⁷ og dermed har skabt sig en forventning til de fremtidige gaspriser på det nordvesteuropæiske gasmarked. Endvidere forventes det, at det bevillingspligtige selskab inddrager disse forwardpriser samt markedsværdien af aftalens fleksibilitet⁸ under den bilaterale kontraktforhandling.

Hermed kan gasindkøbsaftalens ex ante priser – som følge af et arbitrage argument – vurderes til at afspejle markedsprisen på gas i en tilsvarende aftale, hvis ex ante priserne inden for en vis variation kan udtrykkes som summen af 1) prisen på en gas-forwardkontrakt på det nordvesteuropæiske OTC-marked⁹ med samme aftaleperiode som gasindkøbsaftalen, 2) værdien af gasindkøbsaftalens fleksibilitet og 3) transportomkostningen fra forwardkontraktens leveringspunkt til gasindkøbsaftalens leveringspunkt. Jf. boks 2.

Det skal bemærkes, at de tre bevillingspligtige selskaber som en konsekvens af ovenstående ikke nødvendigvis vil stå overfor – og dermed heller ikke blive vurderet i forhold til – den samme markedspris i et givent reguleringsår. Gasindkøbsaftalens markedspris varierer med aftalens specifikke karakteristika samt selskabets mulighed for adgang til modparter på forwardmarkedet.

Det skal endvidere bemærkes, at Energitilsynet er opmærksom på, at ræsonnementet ovenfor er betinget af et arbitrage argument. Arbitrage argumentet forudsætter, at det nordvesteuropæiske OTC-forwardmarked for gas er likvidt, samt at gas-transmissionskapaciteten fra Nordvesteuropa til Danmark ikke er begrænset af flaskehalse. Disse to forudsætninger er kun opfyldt til en vis grad. Derfor er der mulighed for, at det nordvesteuropæiske gas-forwardmarked – ligesom det nordvesteuropæiske gas-spotmarked – indeholder mere end ét prisregime, hvori OTC-forwardpriserne alene er et delelement. Energitilsynet vil tage hensyn til dette i sin vurdering af, hvorvidt en gasindkøbsaftale er indgået til markedspriser. Hensynet består bl.a. i at alternativ-vurdere aftalens ex ante priser i forhold til andre gaspriser på det nordvesteuropæiske forwardmarked ud over OTC-

7. Det nordvesteuropæiske engrosmarked for gas omfatter følgende lande: Danmark, Tyskland, Holland, Belgien, Sverige og Storbritannien.

8. Markedsværdien af aftalens fleksibilitet er defineret i praksisnotatets Bilag 1.

9. Over-the-counter marked som defineret i "Det Danske Engrosmarked for Naturgas" af Energitilsynet.

forwardpriserne. En sådan anden gas-forwardpris kunne være en estimeret forwardpris på olieindekserede Take-or-Pay kontrakter¹⁰ – fx 'ICIS Heren forward assessed long-term contract values'. Jf. boks 2.

Boks 2: Energitilsynets reference for gasindkøb til markedspriser

Energitilsynets reference for gasindkøb til markedspriser¹

Energitilsynet kan godkende en gasindkøbsaftale som værende indgået til markedspriser, hvis Energitilsynet vurderer, at aftalens ex ante priser inden for en vis variation er lig med

1. Prisen på en gas-forwardkontrakt på det nordvesteuropæiske OTC-marked med samme aftaleperiode som gasindkøbsaftalen

plus

2. Værdien af gasindkøbsaftalens fleksibilitet

plus

3. Transportomkostningen fra forwardkontraktens leveringspunkt til gasindkøbsaftalens leveringspunkt

Alternativ reference for gasindkøb til markedspriser

Energitilsynets reference for gasindkøb til markedspriser er betinget af et arbitrage argument, der forudsætter, at det nordvesteuropæiske OTC-forwardmarked for gas er likvidt, samt at gas-transmissionskapaciteten fra Nordvesteuropa til Danmark ikke er begrænset af flaskehalse. Disse to forudsætninger er kun opfyldt til en vis grad. Derfor er der mulighed for, at det nordvesteuropæiske gas-forwardmarked – ligesom det nordvesteuropæiske gas-spotmarked – indeholder mere end ét prisregime, hvori OTC-forwardpriserne alene er et delement. Energitilsynet vil tage hensyn til dette i sin vurdering af, hvorvidt en gasindkøbsaftale er indgået til markedspriser. Hensynet består bl.a. i at vurdere aftalens ex ante priser i forhold til andre gaspriser på det nordvesteuropæiske forwardmarked ud over OTC-forwardpriserne.

1. Opstilling, beregning og vurdering af Energitilsynets reference for gasindkøb til markedspriser er beskrevet nærmere i Bilag 1.

I praksis vil vurderingen af, hvorvidt gasindkøb er på markedsbestemte vilkår, bygge på en række oplysninger fra det bevillingspligtige selskab. Når forsyningspligtselskabet indgår en ny aftale om levering af naturgas anmeldes denne til Energitilsynet inden ikrafttræden. Sammen med kontrakten indberettes yderligere de informationer, der er oplyst og beskrevet i Bilag 1.

10. Olieindekserede Take-or-Pay kontrakter er defineret i "Det Danske Engrosmarked for Naturgas" af Energitilsynet.

6.3. Efterregulering af realiseret overskud

Afsnit 6.3. omhandler den anden grundstøje i Energitilsynets reguleringsmodel: Efterreguleringen af realiseret overskud jf. NGFL § 37b, stk. 1. Til dette opstilles en model, der skal give et objektivt udgangspunkt for efterreguleringen.

Modellen beregner et efterreguleringsbeløb, ER_j , for hvert selskab, j . Efterreguleringsbeløbet er en funktion af selskabets effektivitet, en rimelig forrentning af selskabets indskudskapital, selskabets realiserede overskud samt værdien af eventuelle transaktioner, der ikke kan godkendes som værende på markedsbestemte vilkår.

Fastsættelsen af selskab j 's effektivitet tager højde for lige netop selskab j 's muligheder for at agere effektivt ved indkøb af naturgas og andre omkostninger – fx fastsætter modellen i udgangspunktet selskab j 's effektivitet ved indkøb af gas til 100 %, hvis Energitilsynet kan godkende selskab j 's gasindkøbsaftale som værende indgået på markedsbestemte vilkår.

Den rimelige forrentning af indskudskapitalen for et gennemsnitligt effektivt forsyningspligtselskab beregnes via CAPM-modellen. Denne forrentning korrigeres efterfølgende for effektiviteten i selskab j . Det rimelige overskud tilhørende forsyningspligtselskab j under hensyntagen til selskabets effektivitet og omsætning fremkommer ved at multiplicere den effektivitetskorrigerede forrentning med selskab j 's indskudskapital. Det effektivitetskorrigerede overskud eller tilladte overskud er større end eller lig med nul, således at det enkelte selskab sikres omkostningsdækning af godkendte omkostninger.

Efterreguleringsbeløbet er forskellen mellem det effektivitetskorrigerede overskud og det realiserede overskud eventuelt tillagt en op- eller nedregulering af transaktionsværdier, der ikke kan godkendes som værende på markedsbestemte vilkår.

Energitilsynet betragter modelberegningen af efterreguleringsbeløbet og det effektivitetskorrigerede overskud som et udgangspunkt for den endelige efterregulering af det realiserede overskud. Energitilsynet vil for hvert enkelt selskab foretage en konkret vurdering af det overskud, som er rimeligt i forhold til størrelsen på selskabets omsætning og selskabets effektivitet ved indkøb af naturgas og andre omkostninger sammenholdt med de muligheder, der er for at agere effektivt på markedet.

Modellen og dens variable gennemgås i detaljer nedenfor.

$$(p_j - g_j - c_j) \cdot Y_j = \Pi_j$$

$$\Pi_j^* = \min \{ (I_j \cdot r^*), \Pi_j^{* \max} \} \leq \Pi_j^{* \max}$$

$$r^* = R_f + \beta \cdot (R_m - R_f)$$

$$\Pi_j' = \max \{ (I_j \cdot r_j'), 0 \} \geq 0$$

$$r_j' = e_j \cdot r^*$$

$$e_j = \frac{1}{2} \cdot \left(1 + \frac{c_j^* - c_j}{c_j^*} \right) + \frac{1}{2} \cdot \left(1 + \frac{g_j^* - g_j}{g_j^*} \right)$$

$$ER_j = \Pi_j' - \Pi_j - \text{'værdi af ikke godkendte §28c-transaktioner'}$$

p_j : Selskab j 's volumenvægtede salgspris pr. solgt m^3 gas i et givent reguleringsår. p_j er inklusiv abonnement. p_j er 'renset' for eventuelle værdier, der er i strid med NGFL § 28c, stk.1.

g_j : Selskab j 's gennemsnitlige omkostninger til indkøb af gas (DKK/ m^3) solgt i et givent reguleringsår. g_j er inklusiv udgifter til transmission, lager og balancering samt gevinst/tab på finansielle kontrakter. g_j er 'renset' for eventuelle værdier, der er i strid med NGFL § 28c, stk. 1. Endvidere beregnes g_j kun ud fra de gasindkøbsomkostninger, som Energitilsynet kan godkende i reguleringsregnskabet jf. NGFL § 37, stk. 1. Hvis Energitilsynet kan godkende alle omkostninger til gasindkøb – både under NGFL § 28c, stk. 1 og NGFL § 37, stk. 1 – er g_j identisk med selskabets realiserede gennemsnitlige omkostninger til gasindkøb.

c_j : Selskab j 's gennemsnitlige driftsomkostninger pr. m^3 gas i et givent reguleringsår. I driftsomkostningen indgår bl.a. nettofinansieringsomkostninger, afskrivninger på afskrivningsberettigede aktiver samt udgifter til administration, løn og porteføljemanagement. c_j er 'renset' for eventuelle værdier, der er i strid med NGFL § 28c, stk. 1. Endvidere beregnes c_j kun ud fra de driftsomkostninger, som Energitilsynet kan godkende i reguleringsregnskabet jf. NGFL § 37, stk. 1. Hvis Energitilsynet kan godkende alle driftsomkostninger – både under NGFL § 28c, stk. 1 og NGFL § 37, stk. 1 – er c_j identisk med selskabets realiserede gennemsnitlige driftsomkostninger.

Y_j : Selskab j 's faktiske afsætning af gas (m^3) i et givent reguleringsår.

Π_j : Realiseret overskud i selskab j 's reguleringsregnskab – dvs. efter godkendelse af omkostninger i medfør af NGFL § 37, stk. 1. Lad π_j være selskab j 's realiserede overskud i årsregnskabet, der vil da gælde, at $\Pi_j = \pi_j + \text{'værdi af ikke godkendte §37-omkostninger'}$.

Π_j^* : Udgangspunkt for et rimeligt overskud i et gennemsnitligt effektivt forsyningspligt-selskab med indskudskapitalen I_j . Det bemærkes, at identiteten $\Pi_j^* = I_j \cdot r^*$ ikke er gældende for alle værdier af I_j , når I_j bliver tilstrækkelig stor. Der eksisterer en øvre grænse, $\Pi_j^{* \max}$, for værdien på selskab j 's rimelige overskud. $\Pi_j^{* \max}$ afhænger af størrelsen på selskab j 's omsætning. Jf. afsnit 6.3.1.

I_j : Selskab j 's indskudskapital primo reguleringsåret. Primo indskudskapitalen opgøres som aktiekapitalen primo året inklusiv eventuel overkurs ved emission.

r^* : Den rimelige forrentning af indskudskapitalen for et gennemsnitligt effektivt forsyningspligtselskab. r^* fastsættes på baggrund af CAPM-modellen. Jf. afsnit 6.3.1.

Π_j' : Selskab j 's effektivitetskorrigerede overskud eller tilladte overskud – dvs. det rimelige overskud tilhørende forsyningspligtselskab j med indskudskapitalen I_j under hensyntagen til selskabets effektivitet og omsætning. Det bemærkes, at $\Pi_j' \geq 0$, således at selskab j altid sikres omkostningsdækning af godkendte omkostninger.

r_j' : Den effektivitetskorrigerede forrentning af selskab j 's indskudskapital – dvs. den rimelige forrentning af indskudskapitalen tilhørende forsyningspligtselskab j under hensyntagen til selskabets effektivitet og omsætning.

g_j^* : Selskab j 's benchmark på omkostninger til gasindkøb pr. m^3 . g_j^* angiver den gennemsnitlige omkostning til indkøb af gas, som – under hensyntagen til selskab j 's mulighed for at agere effektivt på gas-engrosmarkedet og omsætning i øvrigt – vurderes at være effektiv for selskab j . Jf. afsnit 6.3.2.

c_j^* : Selskab j 's benchmark på omkostninger til drift pr. m^3 . c_j^* angiver den gennemsnitlige driftsomkostning, som – under hensyntagen til selskab j 's mulighed for at agere effektivt på dette marked og omsætning i øvrigt – vurderes at være effektiv for selskab j . Jf. afsnit 6.3.3.

e_j : Effektivitetsindeks for selskab j , der angiver hvor meget bedre/ringere det pågældende selskab har klaret sig i forhold til selskabets benchmark-omkostninger. Det bemærkes, at e_j tager højde for lige netop selskab j 's muligheder for at agere effektivt, eftersom e_j er en funktion af g_j^* og c_j^* . Jf. afsnit 6.3.2. og 6.3.3.

ER_j : Efterregulering af selskab j 's realiserede overskud. Hvis $ER_j > 0$, har selskabet en underdækning i markedet – dvs. selskabet har opkrævet en mindre pris, end den burde ved en effektiv drift og har derfor ” ER_j ” DKK til gode hos sine slutkunder. Hvis $ER < 0$, har selskabet en overdækning i markedet – dvs. selskabet har opkrævet en højere pris, end den burde ved en effektiv drift og skylder derfor sine slutkunder et beløb på ” ER_j ” DKK.

$ER_j = \Pi_j' - \Pi_j - \text{'værdi af ikke godkendte §28c-transaktioner'}$
 $= \Pi_j' - (\pi_j + \text{'værdi af ikke godkendte §37-omkostninger'}) - \text{'værdi af ikke godkendte §28c-transaktioner'}$.

Der er ikke noget krav om, at de forsyningspligtige selskaber skal indregne en over- eller underdækning fra år t i priserne tilhørende år $t+1$. Over- og underdækninger kan videreføres i de efterfølgende års reguleringsregnskaber. Dette skyldes et hensyn til, at de forsyningspligtige selskaber agerer på et konkurrencemarked. Energitilsynet overvåger imidlertid nøje størrelsen på de akkumulerede efterreguleringer og deres årsag.

6.3.1. Udgangspunkt for et rimeligt overskud (r^*)

Udgangspunktet for et rimeligt overskud i et gennemsnitligt effektivt forsyningspligtselskab fastsættes som en rimelig forrentning, r^* , af indskudskapitalen primo reguleringsåret. r^* skal afspejle den rimelige forrentning for et gennemsnitligt effektivt forsyningspligtselskab.

Den rimelige forrentning af indskudskapitalen fastsættes på baggrund af CAPM-modellen (Capital Asset Pricing Model):

$$r^* = R_f + \beta_{EK} \cdot (R_m - R_f)$$

R_f : Den risikofrie rente. Som mål for den risikofrie rente for et givent reguleringsår, t , benyttes et gennemsnit af dagsobservationerne på den 1-årige CIBOR (Copenhagen Interbank Offered Rate) i 3. kvartal år $t-1$. Beregningen af R_f medfører at: a) r^* kan udmeldes ex ante, og b) R_f 's løbetid matcher reguleringshorisonten.

Det kan oplyses, at Sekretariatet for Energitilsynet – bl.a. set i lyset af situationen på finansmarkederne – har til hensigt, at vurdere om anvendelsen af CIBOR-renten som approksimation for den risikofrie rente er det mest hensigtsmæssige. Andre alternativer – fx renten på statsobligationer med kort løbetid – vil blive overvejet, herunder konsekvenserne af en eventuel ændring for de øvrige parametre i CAPM-modellen.

R_m : Afkastet på markedsporteføljen, dvs. den forrentning der kan opnås ved at investere i en gennemsnitlig markedsportefølge.

$R_m - R_f$: Markedsrisikopræmien, der afspejler det merafkast i forhold til en risikofri investering, som en investor kræver for at påtage sig en risiko svarende til markedsporteføljen. I en rapport fra Grant Thornton, udarbejdet for Energitilsynet, anbefales en markedsrisikopræmie på 4,5 %. Denne værdi af markedsrisikopræmien anvendes også i fastsættelsen af WACC'en tilhørende gas distributionsselskaberne for reguleringsperioden 2010-2013. På denne baggrund vurderer Energitilsynet, at markedsrisikopræmien med rimelighed kan fastsættes til 4,5 %.

β_{EK} : Beta-egenkapital angiver samvariationen mellem afkastet på egenkapitalen og markedsporteføljen og afspejler dermed egenkapitalens risiko i forhold til markedsporteføljens risiko. En betaværdi på én betyder, at egenkapitalens risiko svarer til risikoen i den gennemsnitlige markedsportefølge, og egenkapitalens afkast vil derfor under CAPM-modellens antagelser være identisk med markedsafkastet – dvs. $r^* = R_f + 1 \cdot (R_m - R_f) = R_m$. En betaværdi på nul betyder, at egenkapitalens risiko er nul og dermed svarende til risikoen i det risikofrie aktiv, egenkapitalens afkast vil derfor være identisk med den risikofrie rente – dvs. $r^* = R_f + 0 \cdot (R_m - R_f) = R_f$.

β_{EK} afhænger af selskabets kapitalstruktur – dvs. forholdet mellem egenkapital og fremmedkapital – og indeholder to typer af risici: selskabets driftmæssige risiko og selskabets finansielle risiko. Den driftmæssige risiko kaldes også beta-aktiver ($\beta_{aktiver}$) eller ugearede

beta (β_{UG}). I et selskab med fuld egenkapitalfinansiering – hvilket generelt kan antages for et forsyningspligtigt gasselskab – og dermed ingen gearing gennem gældsfinansiering gælder der, at $\beta_{EK} = \beta_{UG}$. Dermed kan CAPM-formlen for et forsyningspligtigt gasselskab skrives som:

$$r^* = R_f + \beta_{EK} \cdot (R_m - R_f) = R_f + \beta_{UG} \cdot (R_m - R_f)$$

Energitilsynet vurderer på baggrund af sammenligninger med selskaber, der opererer under lignende markedsvilkår og risici som de forsyningspligtige gasselskaber, at β_{UG} med rimelighed kan fastsættes til 0,7.

Således kan den rimelige forrentning af indskudskapitalen for et gennemsnitligt effektivt forsyningspligtselskab i et givent reguleringsår, t , fastsættes som nedenfor:

$$r_{t}^* = R_{f,t} + 0,7 \cdot 4,5 \% = 1\text{-årig CIBOR}_{\text{gns. 3. kvartal, } t-1} + 3,15 \%$$

Energitilsynet er opmærksom på, at både markedsrisikopræmien og β_{UG} er variable parametre, som derfor kan ændre sig over tid. Fx afhænger β_{UG} bl.a. af konkurrencen på gasdetailmarkedet for husholdninger/småkunder og regulatoriske risici. Energitilsynet vil løbende vurdere, hvorvidt der er sket væsentlige ændringer i de faktorer, der bestemmer markedsrisikopræmien og β_{UG} .

Endvidere er Energitilsynet opmærksom på, at identiteten $\prod_j^* = I_j \cdot r^*$ ikke er gældende for alle værdier af I_j , når I_j bliver tilstrækkelig stor. Der eksisterer en øvre grænse på \prod_j^* . Værdien af selskab j 's rimelige overskud skal ses i forhold til – og er dermed begrænset af – selskab j 's omsætning.

6.3.2. Benchmark af gasindkøb (g_j^*)

Hvis Energitilsynet kan godkende selskab j 's gasindkøbsaftale som værende på markedsbestemte vilkår – herunder hvis Energitilsynet vurderer, at ex ante indkøbspriserne afspejler markedets prisniveau på gas i en tilsvarende aftale jf. afsnit 6.2. – da må der som udgangspunkt gælde, at $g_j^* = g_j$. Energitilsynet vurderer nemlig i udgangspunktet, at indkøbspriserne – hvis de er på markedsbestemte vilkår – ikke kan være mere effektive end markedspriserne.

Energitilsynet har umiddelbart vanskeligt ved at forestille sig en situation, hvor selskab j 's gasindkøb vurderes som værende på markedsvilkår samtidigt med at selskab j 's gasindkøb vurderes som ineffektivt – dvs. $g_j^* < g_j$. Energitilsynet kan dog ikke udelukke, at en sådan situation kan opstå, eftersom markedsvilkårs-vurderingen og effektivitets-vurderingen af selskabernes gasindkøb er reguleret to forskellige steder i NGFL.

Hvis Energitilsynet ikke kan godkende selskab j 's gasindkøbsaftale som værende indgået til markedspriser, må der dog stadig som udgangspunkt gælde, at $g_j^* = g_j$. Dette skyldes, at g_j beregnes ud fra de omkostninger til gasindkøb, som Energitilsynet kan godkende, og

Energitilsynet kan ikke godkende omkostninger til gasindkøb, der ligger over/under markedsprisen.

Hvis Energitilsynet ikke kan godkende selskab j 's gasindkøbsaftale som værende indgået til markedspriser, vil dette ikke påvirke e_j . I stedet vil afvigelsen fra markedsprisen påvirke efterreguleringen gennem identiteten $ER_j = \Pi_j' - \Pi_j - \text{'værdi af ikke godkendte §28c-transaktioner'}$.

6.3.3. Benchmark af driftsomkostninger (c_j^*)

Energitilsynet vil ikke på forhånd lægge sig fast på størrelsen, beregningen af eller en tilladt grænse for c_j^* . Energitilsynet vil i stedet for hvert reguleringsår foretage en konkret vurdering af c_j^* . I grundlaget for denne vurdering vil øvrige omkostninger i de andre forsyningspligtselskaber indgå som et element. Andre elementer i grundlaget for den konkrete vurdering kunne være historiske sammenhænge mellem øvrige omkostninger og afsætning på både el- og gasmarkedet.

På baggrund af en analyse af den historiske sammenhæng mellem c_j og Y_j på både el- og gasmarkedet er det Energitilsynets umiddelbare vurdering, at c_j kan sammenlignes på tværs af de tre forsyningspligtselskaber trods store skalaforskelle mellem disse, således at $c_j^* = c^*$; $\forall j$ og $c^* = f(c_1, c_2, c_3)$.

På baggrund af samme analyse har Energitilsynet den foreløbige forventning, at c^* ligger på et niveau omkring 15-22 øre/m³ solgt gas svarende til ca. 250-350 DKK/kunde/år.

6.3.4. Den konkrete vurdering

Det skal understreges, at Energitilsynet alene betragter modelberegningerne som værende indikative i forhold til den endelige efterregulering af det realiserede overskud.

Det skal ligeledes understreges, at uanset udfaldet af modelberegningerne – dvs. Π_j' og ER_j – vil Energitilsynet for hvert enkelt selskab foretage en konkret vurdering af det overskud, som er rimeligt i forhold til størrelsen på selskabets omsætning og selskabets effektivitet ved indkøb af naturgas og andre omkostninger sammenholdt med de muligheder, der er for at agere effektivt på markedet. Dette vil danne grundlag for den endelige afgørelse om efterregulering.

7. Godkendelse af åbningsbalancer

Som nævnt påhvilede det Energitilsynet at godkende kapitalopgørelser og åbningsbalancer i forbindelse med den selskabsmæssige adskillelse, der blev gennemført med virkning fra 1. januar 2003. Godkendelsen af kapitalopgørelser og åbningsbalancer blev gennemført ifm. efterreguleringen for 2004.

8. Anmeldelse og offentliggørelse af priser og vilkår

8.1. Anmeldelser

Til brug for gennemførelsen af reguleringen er det nødvendigt for Energitilsynet med en løbende indrapportering af data og informationer fra de forsyningspligtige naturgasselskaber (jf. NGFL § 40). Med henblik på at lette selskabernes administration af indberetninger og sikre konsistens i anmeldelser, samt for at Energitilsynet kan gennemføre en så hurtig og gennemsigtig regulering, som muligt, har Energitilsynet udarbejdet et sæt oplysningsskemaer, som de forsyningspligtige naturgasselskaber bedes benytte.

Oplysningsskemaerne er tilgængelige på Energitilsynets hjemmeside – www.energitilsynet.dk – og udfyldte skemaer bedes fremsendt elektronisk til anmeldelser@energitilsynet.dk, samtidigt med fremsendelse af original pr. brev, indtil digital indberetning muliggøres.

De enkelte skemaer samt tidspunkter for deres anmeldelse er:

Skema 1: Anmelder

Benyttes ved alle anmeldelser.

Skema 2: Prissætningsmetoder og priser

Ændringer anmeldes senest fire uger inden ikrafttræden.

Skema 3: Gashandelskontrakter og øvrige aftaler

Anmeldes straks ved ikrafttræden af kontrakter og aftaler af væsentligt omfang.

Skema 4: Faktisk afsætning og priser

Anmeldes årligt straks efter bestyrelsens godkendelse af årsregnskabet.

Skema 5: Specifikation af resultatopgørelse

Anmeldes årligt straks efter bestyrelsens godkendelse af årsregnskab.

Skema 6: Bemærkninger og underskrift

Benyttes ved alle anmeldelser.

Skema 1 og 6 benyttes ved alle anmeldelser, Skema 2 og 3 benyttes ved anmeldelser om ændringer, og Skema 4 og 5 benyttes ved årlige anmeldelser ved regnskabets afslutning. Skema 2 knytter sig til Energitilsynets vurdering af prissætningsmetoder og vilkår jf. afsnit 5 ovenfor, medens skema 3-5 danner grundlag for efterreguleringen af realiseret overskud jf. afsnit 6 ovenfor.

Specifikke forhold vedr. de enkelte oplysninger og anden dokumentation – i form af bilag til skemaerne – fremgår af kommentarer til de enkelte skemaer. Oplysningsskemaerne er udarbejdet som standardskabeloner for anmeldelser, hvorfor der kan forekomme specielle tilfælde, som nødvendiggør indhentning af supplerende oplysninger til brug for Energitilsynets regulering.

Energitilsynet har udarbejdet en anmeldelsesbekendtgørelse¹¹ i medfør af NGFL § 40 stk. 3, der præciserer, hvilke oplysninger m.m. og til hvilke tidspunkter, forsyningspligtige naturgasselskaber skal anmelde til Energitilsynet. Denne anmeldelsesbekendtgørelse afspejler de skemakrav mv., der er beskrevet ovenfor.

Foruden anmeldelserne fra de forsyningspligtige naturgasselskaber kan Energitilsynet efter NGFL § 45, stk. 1 indhente oplysninger hos selskaber, der er koncernforbundne med forsyningspligtige naturgasselskaber, såfremt sådanne oplysninger er nødvendige for varetagelsen af tilsynet. Dette kan fx være tilfældet, hvis Energitilsynets analyser rejser mistanke om evt. krydssubsidiering mellem koncernforbundne selskaber.

8.2. Offentliggørelse af priser og vilkår

Energitilsynet vil offentliggøre anmeldte priser og vilkår m.m. på Energitilsynets hjemmeside med henblik på at fremme gennemsigtigheden på markedet efter NGFL § 42a. Af samme bestemmelse fremgår endvidere, at Energitilsynet kan fastsætte regler om, hvorledes disse forhold skal offentliggøres af selskaberne. Energitilsynet har med denne hjemmel udstedt bekendtgørelse nr. 771 af 8. august 2005 om naturgasselskabernes offentliggørelse af priser, tariffer, rabatter og vilkår.

9. Sanktioner og klageadgang

Energitilsynet vil tage nødvendige sanktionsbestemmelser i flg. NGFL §§ 48–50 i anvendelse, hvis et forhold i tilstrækkelig grad begrundes det.

I flg. NGFL § 51, stk. 1 kan Energitilsynets afgørelser indklages til Energiklagenævnet. Klager skal jf. NGFL § 51, stk. 4 være indgivet skriftligt inden fire uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Hverken Energitilsynet eller Energiklagenævnet behandler civile tvister mellem forbrugere og selskaber. Forbrugerklager henvises til Ankenævnet på Energiområdet.

11. Bekendtgørelse nr. 1277 af 29. oktober 2007.